

IFSW:N JOHTAJAT

Ana Rădulescu ja Rory Truell

Nuorten itse- tuhoisuuteen

PUUTUTTAVA AJOISSA

**Maailma avartuu
kansainvälisen vaihto-
ohjelman kautta**

Työpari- työskentely

VAATII LUOTTAMUSTA

Tietojärjestelmät

VAIKEUKSISSA

TEKSTI: RIITTA AHONEN
KUVAT: KAISA SIRÉN

Kuraattori Maarit Ulkuniemi ja sosionomi Katja Paasivirta ovat vanhoja tuttuja ja ammatillisesti saman suuntaisesti orientoituneita. Työparityöskentelyn aloittaminen oli helppoa siksikin, että he viihtyvät todella hyvin keskenään.

TYÖPARI

tuo osaamisensa yhteiseen pöytään

Työparityössä keskeistä on ajatusten vaihto ja reflektointi sekä tarvittaessa nopeakin painopisteen muuttaminen.

SOSIONOMI Katja Paasivirta ja kuraattori **Maarit Ulkuniemi** aloittivat reilu vuosi sitten työparityöskentelyn lähihoitaja-lukioryhmän kanssa Lapin koulutuskeskus Redussa Rovaniemellä.

Punaisena lankana heidän vetämissään Asteelta toiselle -hankkeessa on vahvuusperustainen työskentely ja voimavarojen tunnistaminen opiskelijana. Tarkoituksena on saada opiskelijat ryhmäytymään, sillä sen uskotaan parantavan opintoihin sitoutumista ja ehkäisevän koulupudokkuutta peruskoulusta toiselle asteelle siirryttäessä.

– Ajatuksena on, että jokainen tunnistaisi omia vahvuuksiaan, jotta pystyisi hyödyntämään niitä opintojen eri vaiheiden haasteissa. Ammattilukion opiskelijoilla ryhmä on aika muuttuva käsite. He joutuvat toimimaan monissa yhteisöissä ja ympäristöissä opiskelun aikana. Pyrimme opiskelijoiden omien vahvuuksien ja vuorovaikutuksen kautta tukemaan heidän valmiuksiaan muuttuviin tilanteisiin ja erilaisiin ympäristöihin, Ulkuniemi sanoo.

Tavoitteena on myös vahvistaa koulukuraattoreiden, opinto-ohjaajien ja opettajien taitoja ohjata nuoria tässä elämänvaiheessa ja hakea mallia varhaiselle tukemiselle.

Sekä Ulkuniemellä että Paasivirralla oli työparityön aloittaessaan kokemusta erilaisten ryhmien ohjaamisesta.

– Olemme lisäksi tehneet yhteistyötä jo yli kymmenen vuotta sitten eri

hankkeiden parissa ja saimme silloin työparityöstämme hyviä kokemuksia. Työskentely tässä hankkeessa oli helppoa aloittaa yhdessä siksikin, että olemme ammatillisesti saman suuntaisesti orientoituneita. Maaritilla on pitkä sosiaalityöntekijätausta ja minulla sosionomin koulutus. Olemme molemmat tehneet myös kuntouttavaa työtä aikaisemmin, hankekoordinaattorina toimiva Paasivirta kertoo.

Lainsäädännössä on määritelty vastaavan kuraattorin ja kuraattorin kelpoisuudet ja oppilaitoksella on oltava vastaavan kuraattorin koulutuksen omaava kuraattori.

– Molemmat koulutukset antavat valmiudet opiskelijoiden kanssa tehtävään sekä yhteisölliseen että yksilölliseen työhön, ja työparina olemme kenneet suunnittelemaan sisällöt erilaisten koulutustemme antamien valmiuksien pohjalta, sanoo Ulkuniemi.

Paasivirta lisää, että pohjakoulutus on rekrytoinnissa kelpoisuusehto.

– Hanketyössä omia tehtäviäni määrittelee hankesuunnitelma. Tässä tehtävässä olemme toimineet tasavertaisina kollegoina.

POSITIIVINEN VIRE Ulkuniemen ja Paasivirran kanssakäymisessä ja työskentelyssä näkyy. Molemmat tykkäävät työstään ja viihtyvät keskenään. Hankkeen suunnittelu oli helppoa, koska toinen ymmärtää toisen ajatuksen ensimmäisestä lauseesta, jatkaa ja täydentää.

Paasivirta on enemmän äänessä mutta Ulkuniemi antaa hänen puhua ja oman kommenttinsa jälkeen antaa puheenvuoron hänelle nopeasti takaisin.

– Uskon, että vastakohdat täydentävät toisiaan. Maarit on rauhallinen, minä en niinkään mutta molemmin-

puolista ymmärrystä erilaisuuttamme kohtaan riittää. Mielestäni myös ammatin puolesta olemme tosi suvaitsevaisia, Paasivirta pohtii.

Ulkuniemi komppaa Paasivirtaa ja lisää, että heillä on myös ammatillisesti samankaltaiset ajatukset. Työparityöskentelyn tekee helpoksi hänen mielestään tuttuus ja helppous olla toisen kanssa.

Molemmat tykkäävät ryhmätöistä opiskelijoiden kanssa ja niissä syntyy uusia oivalluksia niin opiskelijoille kuin heille itselleenkin.

”Vastakohdat täydentävät toisiaan.”

**”Molemmat
tuovat työ-
hön omaa asian-
tuntijuuttaan.**

Jaksamista on auttanut se, että he ovat jakaneet henkilökohtaisia asioita keskenään ja oppineet siten tuntemaan toisiaan. Luottamus toiseen tuottaa samalla turvallisuutta koko ryhmälle.

– Emme saisi aikaan turvallista ja luottavaista ilmapiiriä, ellei meidän välillämme olisi luottamusta. Kun on työpari, johon voi luottaa, ei tarvitse esittää mitään ja pystyy olemaan oma itsensä. Olemme sählänneet ja selvinneet, inhimillinen saa olla. Se on luonut ryhmään avoimen ilmapiirin ja lisännyt opiskelijoiden uskallusta osallistumiseen omana erityisenä itsenään, Ulkuniemi mainitsee.

ERIMIELISYYKSIÄ ei ole tullut.

Työparityötä on helpottanut yhteinen selkeä tavoite, jota kohti mennä.

– Sosiaalityöntekijän ja sosionomin palkkojen eroavuudet ovat aika huikeitakin eri hyvinvointialueilla mutta emme halua antaa palkka-asioiden sekottaa sitä, mitä teemme käytännössä, Paasivirta miettii.

Ulkuniemi ja Paasivirta saivat vapaat kädet ryhmien sisältöjen suunnitteluun ja molemmat kokivat sen vapauttavana.

– Se on ammatillinen suola tähän työhön, kun saa suunnitella ja tehdä uudenlaista. Meillä on ollut jopa runsaudenpulaa siitä, mitä kaikkea haluaisimme opiskelijoiden kanssa tehdä, Ulkuniemi kiittää.

Tapaamisten teemoina ovat esimerkiksi itsetuntemus, empaattinen kuuntelu, vuorovaikutus, kaveritaidot ja oman roolin tunnistaminen ryhmässä. Ulkuniemen mielestä työparin kanssa työskentelyssä keskinäinen ajatusten vaihto ja reflektointi sekä painopisteen muuttaminen lyhyelläkin aikavälillä on tärkeää.

– Olimme tehneet ryhmistä pitemmän aikavälin suunnitelman mutta kun ryhmä tuli tutummaksi jouduimme muuttamaan sitä keskeisiltä osa-alueilta, Ulkuniemi jatkaa.

Työparina he jakavat vastuuta toiminnasta omien vahvuksiensa pohjalta ja haasteellisissa tilanteissa he voivat tukea toisiaan. Kun opiskelijoiden ryhmävalmennus alkaa aamulla vartin yli kahdeksan, on ajankohta melko epäkiitollinen ja joskus tilanne voi olla haastava.

– Eräänä aamuna se, mitä olimme suunnitelleet sille aamupäivälle ei toiminut, koska nuoret olivat niin väsyneitä. Totesimme, että tähän pitää keksiä jotain ja teimme nopeasti muutoksen suunniteltuun. Pidimme tauon ja mindfulness-harjoituksen, jolla juurrutimme porukkaa takaisin tilanteeseen, Paasivirta selostaa.

Näiden tilanteiden avulla he ovat saaneet aikaan hyviä keskusteluja ja väyliä normaalin arkielämän tunnetaitojen käsittelyyn. Ryhmän erilaisten

tunnetilojen tunnistamisesta he saivatkin yhdessä kyselyssä hyvää palautetta.

Yksin ryhmää ohjaava ei välttämättä huomaa kaikkea mitä ryhmässä tapahtuu ja mihin pitäisi kiinnittää huomiota, eikä hänellä ole resursseja tehdä nopeita muutoksia suunnitelmiin. Kaksi silmäparia näkee enemmän kuin yksi ja usein Paasivirta ja Ulkuniemi ovatkin tuntien aikana opiskelijoiden joukossa eivätkä luokan etuosassa.

ULKUNIEMI JA PAASIVIRTA

saivat positiivista palautetta työstään jo viime vuoden loppupuolella, kun toimialajohtaja pyysi kertomaan, mitä he oikein tekevät hankkeessa. Hän perusteli kysymystään sillä, että kahden pilottiryhmän omaohjaajat olivat niin tyytyväisiä hankkeeseen ja siihen, kuinka se oli lisännyt työntekijöiden työhyvinvointia.

– Eli mikä oli luonut ryhmään hyvää nostetta. Olemme hyödyntäneet suunnittelu- ja toteutusprosessissa sosiaalityöntekijän ja sosionomin koulutusta niin että me molemmat tuomme siihen omaa asiantuntijuuttamme. Katsomme sekä samasta että samalla vähän eri näkökulmasta ja tuomme kaiken osaamisemme yhteiseen pöytään, Ulkuniemi kertoo.

Tämä voi hyvin todennäköisesti olla selitys onnistumiseen. ◀